

ตะลุยข้อสอบ สังคมศึกษา ป.4 - ป.6 เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดัง

เจาะลึกเนื้อหาและเทคนิค
พิชิตข้อสอบสังคมเข้า ม.1 อย่างมั่นใจ!

- สรุปเข้มเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาระดับชั้น ป.4 - ป.6 ครบถ้วนทุกหัวข้อ ทั้งศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม, หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม, เศรษฐศาสตร์, ประวัติศาสตร์, ภูมิศาสตร์
- อ่านเข้าใจง่าย ด้วย Mind Map, ตารางสรุป และรูปภาพประกอบ
- พิชิตทำข้อสอบให้ไวและถูกต้อง ด้วยแนวข้อสอบรูปแบบใหม่ พร้อมเทคนิคทำโจทย์ และคำอธิบายเฉลยอย่างละเอียด
- เตรียมความพร้อมสอบวิชาสังคม พิชิตสนามสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดังทั่วประเทศ

ฉบับทำ
ข้อสอบไว

ครบถ้วน เข้าใจง่าย ทำข้อสอบได้ไว!

โดย สุนนา ตีสุวรรณ

ตะลุยข้อสอบ

สังคมศึกษา ป.4 - ป.6

เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดัง

ฉบับทำ
ข้อสอบไว

ตะลุยข้อสอบ
School

ตะลุยข้อสอบ สังคมศึกษา ป.4 - ป.6
เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดัง ฉบับทำข้อสอบไว

ผู้เขียน สุมนา ตีสุวรรณ
บรรณาธิการ รชยา นอสีทธิ
ผู้ตรวจทาน แรงรอง กิตติพงศ์ปกรณ์, สมจิตต์ สมปอง
และพิสูจน์อักษร

ศิลปกรรม กานต์ชินิต ดวงสิทธิตานนท์

ISBN 978-616-381-471-5

ราคา 199 บาท

จัดทำโดย บริษัท อินส์พัล จำกัด

สำนักพิมพ์ Life Balance

379/13 เอกมัยคอมเพล็กซ์ ถนนสุขุมวิท 63

แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 08-4875-5868, 08-9200-1303

E-mail : dp_publish@hotmail.com

www.inspal.co.th

@inspalstore

จัดจำหน่ายโดย บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน
แขวงบางนาใต้ เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260
โทร. 0-2826-8000 โทรสาร 0-2826-8999
www.se-ed.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สุมนา ตีสุวรรณ.

ตะลุยข้อสอบ สังคมศึกษา ป.4-ป.6 เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดัง ฉบับทำข้อสอบไว.--

กรุงเทพฯ : อินส์พัล, 2568.

236 หน้า.

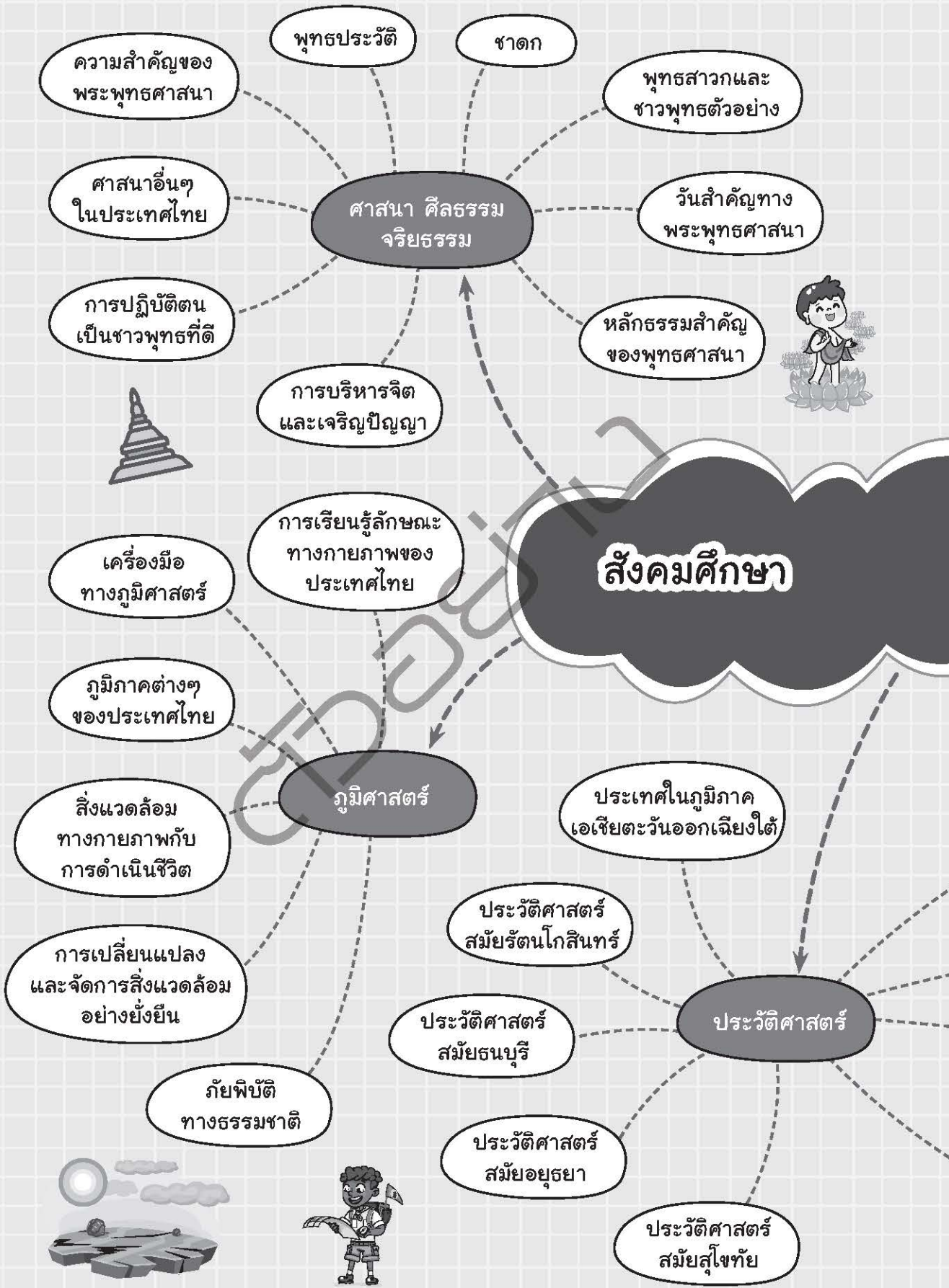
1. สังคมศึกษา -- ข้อสอบและเฉลย. I. ชื่อเรื่อง.

300.76

ISBN 978-616-381-471-5

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ห้ามคัดลอก ลอกเลียน ทำซ้ำ ทำสำเนา ไม่ว่า
ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของหนังสือนี้ หรือนำไปเผยแพร่ในช่องทางต่างๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางบริษัท
เป็นลายลักษณ์อักษร

โลโก้ เครื่องหมายการค้า ชื่อของสินค้าและบริการที่อ้างถึง เป็นของบริษัทนั้นๆ

ศาสนา และวัฒนธรรม

การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นของไทย

กฎหมาย
ในชีวิตประจำวัน

การเมือง
การปกครองของไทย

หน้าที่พลเมือง
วัฒนธรรม
และการดำรงชีวิต
ในสังคม

วัฒนธรรมไทยและ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย

พลเมืองดีตาม
วิถีประชาธิปไตย

เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

ผู้ผลิตและผู้บริโภค

การผลิตสินค้า
และบริการ

การคุ้มครองสิทธิ
ของผู้บริโภค

เศรษฐศาสตร์

การบริหารจัดการ
ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

ธนาคารและการกู้ยืมเงิน

เศรษฐกิจพอเพียง

สหกรณ์

การค้าระหว่าง
ประเทศ

เวลาและยุคสมัย
ทางประวัติศาสตร์

วิธีการทาง
ประวัติศาสตร์

หลักฐานทาง
ประวัติศาสตร์

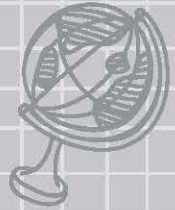
อารยธรรมอินเดีย
อารยธรรมจีน และ
วัฒนธรรมต่างชาติ

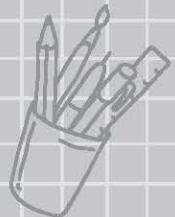

หน่วยการเรียนรู้ที่

1

ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

1. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยนับถือมาเป็นเวลานาน เป็นศาสนาที่เกิดขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ทุกชนชั้นวรรณะ มีหลักคำสอนสำหรับพัฒนาบุคคลให้บรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุดแห่งชีวิต บนพื้นฐานของเหตุผลและความถูกต้อง และมรดกทางวัฒนธรรมของไทยล้วนเกิดมาจากพระพุทธศาสนา เห็นได้จากงานศิลปะต่างๆ ทั้งด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และประติมากรรม รวมถึงประเพณีต่างๆ ดังนั้นพุทธศาสนิกชนทุกคนจึงควรรักษาและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนสืบต่อไป

2. พุทธประวัติ

พระพุทธเจ้า คือ ศาสตราของพระพุทธศาสนา มีพระนามเดิมว่า เจ้าชายสิทธัตถะ เป็นพระโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายา เมื่อพระชนมายุ 16 พรรษา ได้อภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา (พิมพา) มีพระโอรส 1 พระองค์ มีพระนามว่า ราहुล (แปลว่า บ่วง)

พุทธประวัติสามารถศึกษาได้จากพระไตรปิฎก โดยรวบรวมจากเนื้อหาในหมวดพระสูตรตันตปิฎก และพระวินัยปิฎก

สรุปพุทธประวัติ

ประสูติ

- ▷ พระพุทธเจ้ามีพระนามเดิมว่า เจ้าชายสิทธัตถะ เป็นพระโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายา ผู้ปกครองแห่งกรุงกบิลพัสดุ์
- ▷ ประสูติเมื่อวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ใต้ต้นสาละ ณ ลุมพินีวัน
- ▷ เมื่อประสูติได้ 7 วัน พระมารดาก็สิ้นพระชนม์ พระองค์จึงอยู่ในความดูแลของพระนางปชาบดีโคตมี ผู้เป็นน้า
- ▷ เมื่อพระชนมายุ 16 พรรษา ได้อภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา (พิมพา) มีพระโอรส 1 พระองค์ ทรงพระนามว่า ราหุล (แปลว่า บ่วง)
- ▷ เมื่อพระชนมายุ 29 พรรษา พระองค์เสด็จประพาสอุทยาน ได้ทอดพระเนตรเห็นเทวทูต 4 ได้แก่ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ทรงสลดพระทัยและเข้าใจความจริงว่าชีวิตมีแต่ความทุกข์ ทำอย่างไรจึงจะพ้นทุกข์ และตัดสินใจออกผนวช

ตรัสรู้

- ▷ หลังจากที่ทรงออกผนวช พระองค์แสวงหาหนทางพ้นทุกข์ด้วยการบำเพ็ญเพียรเป็นเวลา 6 ปี เมื่อพระชนมายุ 35 พรรษา จึงตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ใต้ต้นมหาโพธิ์ ณ พุทธคยา ปัจจุบันอยู่ในประเทศอินเดีย
- ▷ หลักธรรมที่ตรัสรู้ ได้แก่ อริยสัจ 4 ว่าด้วยความจริงอันประเสริฐ ซึ่งเป็นหนทางสู่การดับทุกข์
- ▷ หลังจากตรัสรู้แล้ว พระพุทธเจ้าได้เสด็จไปที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 เพื่อทรงแสดงธรรมโปรดปัญจวัคคีย์เป็นครั้งแรก เรียกว่า ธรรมจักกัปปวัตตนสูตร

ปรินิพพาน

- ▷ เมื่อพระชนมายุ 80 พรรษา ทรงเสด็จดับขันธปรินิพพานใต้ต้นสาละ ณ เมืองกุสินารา ประเทศอินเดีย ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
- ▷ ใช้เวลาในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นเวลา 45 ปี
- ▷ วันนีถือเป็นการเริ่มนับปีพุทธศักราช

สังเวชนียสถาน

1. สถานที่ประสูติ (สวนลุมพินีวัน)

ตั้งอยู่ระหว่างเมืองกบิลพัสดุ์และกรุงเทวทหะ
ปัจจุบันได้รับการยกย่องจากยูเนสโกให้เป็นมรดกโลก

2. สถานที่ตรัสรู้ (พุทธคยา)

เป็นศูนย์รวมของจุดหมายในการแสวงบุญ
ของชาวพุทธ

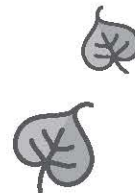
สังเวชนียสถาน

3. สถานที่แสดงปฐมเทศนา (สารนาถ)

สารนาถในสมัยพุทธกาล เรียกว่า ป่าอิสิปตน-
มฤคทายวัน เป็นที่ชุมนุมของฤาษีและนักพรต
ที่มามากเพ็ญตบะ

4. สถานที่ปรินิพพาน (กุสินารา)

เป็นสถานที่ดับขันธปรินิพพานของพระพุทธเจ้า
มีสถูปและวิหารเป็นสัญลักษณ์

ชาดก คือ เรื่องราวหรือประวัติของพระพุทธเจ้าในชาติก่อนๆ สมัยที่พระองค์ทรงเป็นพระโพธิสัตว์ บำเพ็ญบารมีอยู่ พระองค์ทรงนำมาเล่าให้พระสงฆ์ฟังในโอกาสต่างๆ โดยสอดแทรกข้อคิด คติสอนใจ ให้เหล่าสาวกได้นำไปขบคิดปฏิบัติจนบรรลุธรรม ชาดกที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป คือ 10 ชาตีสุดท้าย เรียกว่า “ทศชาติชาดก” และชาตีสุดท้ายเป็นพระเวสสันดร เพื่อบำเพ็ญทานบารมี

▷ ประเภทของชาดก

ชาดกนิบาต คือ ชาดกทั้ง 547 เรื่องที่มีอยู่ในคัมภีร์ขุททกนิกายของพระสุตตันตปิฎก

ชาดกนอกนิบาต คือ ชาดกที่ไม่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก เป็นชาดกที่ภิกษุชาวเชียงใหม่ ได้รวบรวมเรื่องราวมาจากนิทานพื้นบ้านไทยนำมาแต่งเป็นชาดก

▷ ตัวอย่างชาดก

1. นกขม้นสอนลิงพาล (กุกุทสูทชาดก)

นานมาแล้ว ณ เมืองพาราณสี มีนกขม้นตัวหนึ่งอาศัยอยู่บนต้นไม้ แม้มันจะตกมาหนักขนาดไหน นกขม้นก็ไม่ได้เดือดร้อนเพราะทำรังไว้แข็งแรง วันหนึ่งเป็นวันที่ฝนตกหนักทั้งวัน นกขม้นเห็นลิงตัวหนึ่งนั่งตากฝนอยู่ด้วยอาการหนาวสั่น นกขม้นจึงถามลิงตัวนั้นว่า หนาวมากไหม เจ้าก็มีมือมีเท้า ทำไมไม่สร้างบ้านอยู่ หากวันไหนฝนตกก็จะได้ไม่ต้องมานั่งหนาวแบบนี้ แต่เจ้าลิงตอบอย่างไม่พอใจว่า มันมีมือมีเท้าก็จริง แต่ไม่มีสติปัญญา มันจึงสร้างบ้านไม่ได้ นกขม้นได้ยินดังนั้นจึงแนะนำว่า ถ้าอยากมีสติปัญญา ลิงก็ควรหยุดนิสัยขี้โกงชอบเอาเปรียบของตัวเองเสีย แล้วฝึกระเบียบวินัยในตนเอง มันจะเป็นสิ่งที่ทำให้ลิงมีปัญญา แต่ลิงกลับไม่พอใจที่นกขม้นมาแนะนำ จึงเข้าไปหานกขม้นหวังจะทำร้าย แต่นกขม้นรีบบินหนีไป ลิงจึงไม่สามารถทำอะไรกันได้

ชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : การไม่ทำความชั่ว ทำความดี จะเกิดปัญญา สามารถทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

2. น้ำใจมิตรแท้ (มหาอุกกุสชาต)

มีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งประกอบอาชีพล่าสัตว์ พอทราบว่ามีสัตว์ป่าได้มีสัตว์มากก็จะพากันมาล่าสัตว์ ต่อมาได้ไปล่าสัตว์กันที่ป่าแห่งหนึ่ง โดยในป่านี้มีสระอยู่สระหนึ่ง มีสัตว์ 4 ชนิดอาศัยอยู่รอบๆ คือ เหยี่ยว 2 ตัวเมีย พญานกออก ราชสีห์ และเต่าที่อาศัยอยู่ในสระ อยู่มาวันหนึ่ง พวกชาวบ้านพากัน ตระเวนล่าสัตว์ป่าตลอดวัน แต่ไม่ได้สัตว์สักตัว พอตกดึกก็ก่อกองไฟขึ้น ควันไฟได้ลอยไปโดน ลูกเหยี่ยว มันจึงส่งเสียงร้องขึ้น พวกชาวบ้านได้ยินเสียงลูกนก จึงอยากได้ลูกนกมาเป็นอาหาร แม่เหยี่ยวจึงบอกพญาเหยี่ยวให้ไปขอความช่วยเหลือจากพญานกออก พญานกออกนำน้ำมาช่วย ดับคบเพลิงของพวกชาวบ้าน จากนั้นเต่าใหญ่ขึ้นมาจากสระน้ำ พวกชาวบ้านเห็นเต่าใหญ่ก็อยากจับ เต่าแทน จึงช่วยกันออกแรงดึงเต่าให้ขึ้นมา แต่เต่าตัวใหญ่มีแรงมาก จึงลากชาวบ้านลงไปใต้น้ำ แต่เมื่อขึ้นฝั่งได้ก็ขึ้นไปก่อไฟอีก เมื่อราชสีห์รู้เรื่องก็เดินออกจากถ้ำตรงไปยังที่ชาวบ้านก่อกองไฟ เมื่อพวกชาวบ้านเห็นราชสีห์ต่างพากันกลัว หนีกันไปคนละทิศ คนละทาง

ชาตเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : มิตรแท้ สามารถช่วยเหลือในยามเดือดร้อน

3. จุฬเสฏฐิชาต

มีเศรษฐีผู้หนึ่งชื่อ นายจุฬะ วันหนึ่งได้เดินทางไปเข้าเฝ้าพระราชา เศรษฐีพบหนูตัวหนึ่งตาย จึงบอกว่าถ้าผู้ใดนำหนูตัวนี้ไปขายหรือใช้ประโยชน์ผู้นั้นจะได้เป็นเศรษฐี เมื่อจุฬันเตวาสิก เด็กรับใช้ของนายจุฬะได้ยินดังนั้นจึงนำหนูไปขายให้แก่คนเลี้ยงแมว เมื่อได้เงินมาก็นำเงินไปซื้อน้ำ อ้อยแล้วนำไปมอบให้คนเก็บดอกไม้ คนเก็บดอกไม้จึงมอบดอกไม้เป็นการตอบแทน จุฬันเตวาสิก นำดอกไม้ไปขายจนมีเงินเยอะขึ้น วันหนึ่งมีพายุพัดต้นไม้ล้มเป็นจำนวนมาก เขาอาสาไปเก็บกิ่งไม้ เพื่อนำไปทำฟืน และนำฟืนนั้นไปขายให้กับช่างทำหม้อ และนำเงินที่ได้จากการขายฟืนไปซื้อหญ้า มาขายให้พ่อค้าม้า ซึ่งได้เงินเป็นจำนวนมาก เขาจึงนำเงินเหล่านั้นเหมาสินค้าในเรือสำเภามาขายให้พวกพ่อค้า จนทำกำไรมากมาย จากนั้นเขานำทรัพย์สินครึ่งหนึ่งไปมอบให้เจ้านายเก่า นายจุฬะเห็นถึงความมั่งคั่ง ความขยันหมั่นเพียร จึงยกธิดาของตนให้เป็นภรรยาและได้ยกสมบัติ ให้เป็นมรดกอีกด้วย

ชาตเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : ผู้มีปัญญาฉลาดสามารถสร้างฐานะด้วยทุนทรัพย์เพียงเล็กน้อย

6. สัพพทาฐิชาตก (สุนัขจัจจอกผู้รู้มนตรี)

พราหมณ์ปุโรหิตผู้หนึ่ง มีมนตรีวิเศษหนึ่งอย่าง ที่ทำให้ผู้ฟังปฏิบัติตามคำสั่ง หลงเชื่อในคำสั่งต่างๆ ได้ วันหนึ่งขณะที่ปุโรหิตทบทวนมนตร์อยู่นั้น สุนัขจัจจอกได้ยื่นเข้าก็ท่องจำมนตร์นั้น แล้วร่ายมนตร์บังคับสัตว์ทุกตัวให้อยู่ในอำนาจของตนเองและตั้งตนเป็นราชาของสัตว์ทั้งปวงชื่อว่า “สัพพทาฐิ” เมื่อเวลาผ่านไปเจ้าสุนัขจัจจอกล่าพองในอำนาจที่ตนมี และคิดจะแย่งสมบัติจากพระราชา โดยมีวิธีการคือให้ราชสีห์ส่งเสียงร้อง จนคนในเมืองหูแตกตายและจะได้ยึดเมือง แต่ปุโรหิตแก้ปัญหาโดยให้ชาวเมืองเอาดินเหนียวมาอุดหูตนเอง และเมื่อราชสีห์ทำเปล่งเสียงร้อง สัตว์ทั้งหลายก็พากันแตกตื่นวิ่งหนี และสุนัขจัจจอกก็ถูกช้างเหยียบตาย

ชาตกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : การลุ่มหลงในอำนาจจะพาความพินาศมาให้

▷ อิทธิพลของชาตกต่อสังคม

4. พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง

พุทธสาวก

1. พระอรุเวลกัสสปะ

เกิดในตระกูลพราหมณ์ ต่อมาได้ออกบวชเป็นชฎิล บำเพ็ญพรต อาศรมตั้งอยู่ที่ริมแม่น้ำเนรัญชรา ต่อมาพระพุทธเจ้าประสงค์ที่จะเผยแผ่ศาสนาแก่นักบวชกลุ่มนี้ จึงไปยังสำนักของอรุเวลกัสสปะ แต่อรุเวลกัสสปะไม่ให้เข้าพักอาศัย เนื่องจากเป็นนักบวชต่างสำนัก พระพุทธเจ้าจึงขออาศัยในโรงไฟ ที่มีพญานาคดุร้ายอาศัยอยู่ พระพุทธเจ้านั่งสมาธิและได้แสดงปาฏิหาริย์ จนอรุเวลกัสสปะยอมรับและศรัทธาขออุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา

พระอรุเวลกัสสปะมีส่วนช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก คุณธรรมที่ควรนำเป็นแบบอย่างคือ พรหมวิหาร 4 หมายถึง ธรรมที่ผู้มาใช้ปกครองคนให้มีความสุข

2. พระโสณโกปิวิสเถระ

เกิดในตระกูลเศรษฐี เมื่ออุปสมบทแล้วได้เดินจงกรม จนฝ่าเท้ามีเลือดไหล แต่ก็ยังไม่บรรลุผล เมื่อพระพุทธเจ้าทรงทราบ จึงสอนให้บำเพ็ญเพียรแต่ปานกลาง ไม่ให้ถึงเกินไปหรือหย่อนเกินไป ท่านโสณโกปิวิสเถระปฏิบัติตามที่ทรงแนะนำ ไม่นานนักก็ได้บรรลุพระอรหันต์ เป็นพระอริยบุคคลในพระพุทธศาสนา

คุณธรรมที่ควรนำเป็นแบบอย่าง คือ ความเพียรและความพอดี

3. พระราธะ

เกิดในตระกูลพราหมณ์ มีทรัพย์สินเงินทองมาก แต่เมื่อชราภาพกลับถูกภรรยาและบุตรธิดาทอดทิ้งต้องกลายเป็นคนยากจน ที่ต้องอาศัยอยู่วัดเวฬุวันมหาวิหาร ต่อมาราธะปรารถนาจะบวช แต่ไม่มีภิกษุรูปใดที่จะบวชให้ ทำให้เกิดความทุกข์ใจ พระพุทธเจ้าจึงรับสั่งถามภิกษุที่อยู่ในวัดว่ามีผู้ใดระลึกถึงอุปการคุณของพราหมณ์ผู้นี้บ้าง ขณะนั้น พระสารีบุตรกราบทูลว่า ราธะเคยถวายข้าวสุกให้ พระพุทธเจ้าจึงมอบให้พระสารีบุตรเป็นพระอุปัชฌาย์

คุณธรรมที่ควรนำเป็นแบบอย่าง คือ เป็นผู้ว่านอนสอนง่าย

พุทธสาวิกา

พระธรรมทินนาเถรี

เมื่อท่านเจริญวัยแล้ว ได้แต่งเป็นภริยาของท่านวิสาขเศรษฐี ซึ่งเป็นพระสหายของพระเจ้าพิมพิสาร ต่อมาวิสาขเศรษฐีบรรลุนิติภาวะเป็นพระอนาคามี เลิกยุ่งเกี่ยวกับทางกาม ธรรมทินนาจึงขออนุญาตสามีออกบวช เมื่อบวชแล้วไม่นานก็ลาพระอุปัชฌาย์ไปปฏิบัติธรรมในป่า เพียงไม่กี่วัน ท่านก็ได้บรรลุนิติภาวะเป็นพระอรหันต์

คุณธรรมที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง คือ เป็นผู้มีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เมื่อสามีบรรลุนิติภาวะเป็นพระอนาคามี ก็ขอลบวชเพื่อปฏิบัติธรรมบ้าง และเป็นผู้มีความกตัญญูต่อบุพการี

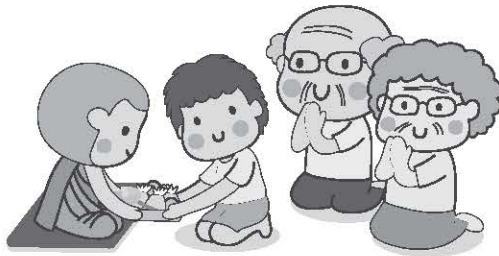
พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นพระมหากษัตริย์ปกครองกรุงศรีอยุธยา มีการเผยแผ่ศาสนาคริสต์มายังสยาม บาทหลวงของศาสนาคริสต์ได้นำหลักคำสอนในคัมภีร์ไบเบิลมาให้พระองค์ทรงศึกษา เมื่อพระองค์ศึกษาแล้วทรงตอบว่า

“ถ้าพระเจ้าเป็นเจ้าของโลกนี้จริง พระเจ้าเป็นเจ้าของท่านก็คงทราบว่ ประเทศไทยนี้เป็นเมืองนับถือพระพุทธศาสนา แล้วพระเจ้าเป็นเจ้าของประเทศไทย ก็เท่ากับว่าให้มาเป็นหัวหน้าของพุทธบริษัท ถ้าข้าพเจ้าเปลี่ยนจิตมานับถือศาสนาคาทอลิก ที่พวกท่านให้ข้าพเจ้านับถือ มันก็ขัดกับความต้องการของพระเจ้า จะเป็นโทษเป็นบาป”

พระราชดำรัสของพระองค์แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถในทางการทูต ที่ทรงเล็งการถูกชักชวนเข้ารีตของศาสนาอื่นด้วยความละมุนละม่อม ไม่ทำให้เสียสัมพันธภาพระหว่างประเทศ ไม่เลยเถิดจนเกิดเป็นสงคราม และยังรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ในดินแดนสยามได้สืบมา

พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (ปัญญาันทภิกขุ)

ท่านปัญญาันทภิกขุ เป็นพระมหาเถระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ นอกจากการแสดงปาฐกถาธรรม ท่านยังทุ่มเททำงานที่เป็นประโยชน์แก่สังคม ประกอบกิจกรรมสาธารณประโยชน์มากมาย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการแพทย์และพยาบาล ส่งเสริมการศึกษาของภิกษุสามเณร ท่านทำงานหนักวบจนสิ้นอายุขัยของท่าน

ผลงานของท่านปัญญาันทภิกขุ

- ▷ เดินทางเผยแผ่ธรรมรอบโลก ช่วยเหลือกิจการพุทธศาสนาในประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เยอรมนี และเป็นเจ้าอาวาสวัดพุทธธรรม วัดไทยในชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ▷ เป็นประธานมูลนิธิ “ชาวพุทธมูลนิธิด้านโง่” จังหวัดเชียงใหม่
- ▷ เป็นประธานหาทุนสร้างโรงพยาบาล และรวบรวมเงินบริจาคสำหรับซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ทางการแพทย์ให้โรงพยาบาล
- ▷ หาเงินบริจาคเพื่อการสร้างวัด
- ▷ แสดงธรรมเพื่อหาเงินสมทบทุนจัดสร้างอาคารเรียน

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) เป็นพระภิกษุที่มีชื่อเสียงทั้งในด้านความมีเมตตาบารมี ด้านความเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียนจนมีความรู้แตกฉานในหลักธรรม และด้านการแสดงธรรม สามารถแสดงธรรมให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย จนเป็นที่เคารพศรัทธาของรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 ตลอดจนชาวพุทธทั่วไป

5. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

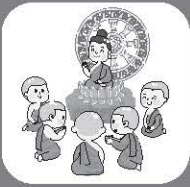
วันมาฆบูชา

ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 เป็นวันที่มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น 4 อย่าง เรียกว่า จาตุรงคสันนิบาต คือ

1. เป็นวันเพ็ญเดือนมาฆะ
2. พระสงฆ์ 1,250 รูป มาประชุมโดยไม่ได้นัดหมาย
3. พระสงฆ์ทั้งหมดล้วนเป็นพระอรหันต์
4. พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นพระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าบวชให้ ที่เรียกว่า เอหิภิกขุอุปสัมปทา

พระพุทธเจ้าได้แสดงหลักธรรมสำคัญอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา คือ โอวาทปาฏิโมกข์ หรือโอวาท 3 ได้แก่ ละเว้นความชั่ว ทำความดี และ ทำจิตใจให้บริสุทธิ์

<p>วันวิสาขบูชา</p> 	<p>ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 เป็นวันที่มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น 3 เหตุการณ์ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นวันประสูติของพระพุทธเจ้า 2. เป็นวันตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า 3. เป็นวันปรินิพพานของพระพุทธเจ้า <p>บางครั้งเรียกวันนี้ว่า วันพระพุทธ โดยองค์การสหประชาชาติได้รับรองให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญสากลของโลก</p>
<p>วันอัฐมีบูชา</p>	<p>ตรงกับวันแรม 8 ค่ำ เดือน 6 เกิดขึ้นหลังจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานได้ 7 วัน โดยเป็นวันถวายพระเพลิงพระบรมสรีระของพระพุทธเจ้า ที่มกุฏพันธเจดีย์ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ</p>
<p>วันอาสาฬหบูชา</p> 	<p>ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 ได้แก่ โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปฐมเทศนาของพระพุทธเจ้า คือ อริยสัจ 4 - มีพระสงฆ์เกิดขึ้นครั้งแรก คือ พระอัญญาโกณฑัญญะ - มีพระรัตนตรัยครบองค์ 3 คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์
<p>วันเข้าพรรษา</p>	<p>ตรงกับวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงให้พระสงฆ์จำพรรษาอยู่ที่วัดใดวัดหนึ่งเป็นเวลา 3 เดือน ไม่ให้ไปพักค้างแรมที่อื่นเนื่องจากเป็นช่วงฤดูฝนที่มีการทำนามาก จึงเกรงว่าการเดินทางของพระสงฆ์จะสร้างความเดือดร้อนเพราะเหยียบย่ำไร่นาของชาวบ้าน</p>
<p>วันออกพรรษา</p>	<p>ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 เรียกอีกอย่างว่า วันมหาปวารณา มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้พระสงฆ์ออกพรรษาไปจำวัดค้างแรมที่อื่นได้ - เป็นวันที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ หลังจากทรงจำพรรษาตลอด 3 เดือน เพื่อแสดงธรรมแก่พระมารดาและเหล่าเทวดา - พิธีกรรมที่ปฏิบัติในวันนี้ คือ พิธีปวารณา เป็นพิธีกรรมที่เปิดโอกาสให้พระสงฆ์ว่ากล่าวตักเตือนกันได้

วันธรรมสวนะ

ตรงกับวันขึ้น 8 ค่ำ / ขึ้น 15 ค่ำ / แรม 8 ค่ำ / แรม 15 ค่ำ หรือ 14 ค่ำ ของทุกเดือน
วันธรรมสวนะ คือ วันกำหนดประชุมฟังธรรมและรักษาศีล 5 หรือศีล 8 เรียกอีกอย่างว่า วันพระ

6. หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา

หลักธรรม หมายถึง หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าเทศนาไว้ เพื่อเป็นแนวทางแห่งการดับทุกข์ หลักธรรมของพระพุทธศาสนาสามารถนำไปใช้ปฏิบัติให้มีความเหมาะสมในการดำเนินชีวิต ซึ่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

หลักจริยธรรม

คือ การรู้จักบุญคุณและการตอบแทนอันเป็นหลักธรรมพื้นฐานทั่วไปของมนุษย์เพื่อการดำรงอยู่อย่างปกติสุข ดังนั้นทุกคนจึงมีหน้าที่ต่อกัน ด้วยการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของพระพุทธเจ้า คือ การปฏิบัติหน้าที่ต่อกัน

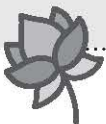
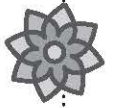
หลักศีลธรรม

คือ หลักคำสอนสำคัญของศาสนา ได้แก่ โอวาทปาฏิโมกข์ คือ “การไม่ทำความชั่วทั้งปวง การบำเพ็ญแต่ความดี การทำจิตให้สะอาดบริสุทธิ์”

หลักกรรม	คำสอน
ไตรสิกขา	<p>ไตรสิกขา คือ หลักการพัฒนาชีวิตเพื่อให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ มี 3 ประการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศีล คือ การฝึกอบรมที่ดีในด้านความประพฤติ ทั้งทางกายและวาจา 2) สมาธิ คือ การฝึกอบรมตนเองในด้านจิตใจให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง ไม่หวั่นไหวฟุ้งซ่าน มีสติอยู่ตลอดเวลา 3) ปัญญา คือ การฝึกอบรมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ด้วยความถูกต้อง เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาที่ดี
อริยสัจ 4	<p>อริยสัจ 4 คือ ความจริงอันประเสริฐ ที่ทำให้ผู้ปฏิบัติตามพันทุกข์ได้ มี 4 ประการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทุกข์ คือ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจทั้งปวง 2) สมุทัย คือ สาเหตุของการเกิดทุกข์ 3) นิโรธ คือ การดับทุกข์ ภาวะที่หลุดพ้นจากความทุกข์ 4) มรรค คือ หนทางนำไปสู่การดับทุกข์ มี 8 ประการ เรียกว่า มรรคมีองค์ 8 หรือทางสายกลาง เป็นหนทางในการดับกิเลสและความทุกข์
พุทธจริยา 3	<p>พุทธจริยา 3 คือ พระจริยวัตรของพระพุทธเจ้าที่เป็นการบำเพ็ญประโยชน์ มี 3 ประการ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) โลกัตถจริยา คือ ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่ชาวโลกด้วยการประกาศศาสนาเพื่อชี้แนะแนวทางดับทุกข์ 2) ญาติัตถจริยา คือ ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่พระญาติ เช่น แสดงธรรมโปรดพุทธบิดา โปรดพุทธมารดา 3) พุทธัตถจริยา คือ ทรงบำเพ็ญประโยชน์ในฐานะพระพุทธเจ้า โดยทรงบัญญัติพระวินัยเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของพุทธบริษัทเพื่อให้พระพุทธศาสนายั่งยืน
หลักกรรม	<p>กรรม คือ การกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา อาจเป็นการกระทำทางกาย วาจา และใจ กรรมเป็นเหตุในการเป็นไปของชีวิตที่เกิดขึ้น ถ้าทำกรรมดีจะมีแต่สิ่งที่ดีเกิดขึ้นในชีวิต เรียกว่า ความสุข หากทำกรรมไม่ดีก็จะมีแต่สิ่งไม่ดีเกิดขึ้นในชีวิต เรียกว่า ความทุกข์</p>

หลักธรรม	คำสอน
<p>ฌราวาสธรรม 4</p>	<p>ฌราวาสธรรม 4 คือ หลักธรรมที่ผู้ครองเรือนควรปฏิบัติ มี 4 ประการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สัจจะ คือ ความซื่อสัตย์ ความจริงใจ 2) ทมะ คือ การข่มใจ การฝึกฝนตนเองไม่ให้ประพฤตินิโครธ 3) ขันติ คือ ความอดทนต่อสิ่งที่ไม่ดี 4) จาคะ คือ การเสียสละ การแบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น
<p>พรหมวิหาร 4</p>	<p>พรหมวิหาร 4 คือ หลักความประพฤติอันประเสริฐ มี 4 ประการ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เมตตา หมายถึง ความปรารถนาดีอยากให้ผู้อื่นมีความสุข 2) กรุณา หมายถึง คิดช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์ 3) มุทิตา หมายถึง ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีความสุข 4) อุเบกขา หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง ไม่ลำเอียง
<p>โอวาท 3</p>	<p>โอวาท คือ คำสอน คำกล่าวตักเตือน คำแนะนำ หลักธรรมคำสอนที่เป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ให้ทุกคนปฏิบัติตาม มี 3 ประการ เรียกว่า โอวาท 3 ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การไม่ทำความชั่ว ⇒ อบายมุข 8, เบญจศีล 2) การทำความดี ⇒ เบญจธรรม, บุญกิริยาวัตถุ 3, อคติ 4, มงคล 38, อิทธิบาท 4 3) การทำให้จิตใจให้สงบใสบริสุทธิ์ ⇒ การบริหารจิตและเจริญปัญญา
<p>อิทธิบาท 4</p>	<p>อิทธิบาท 4 คือ หลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ มี 4 ประการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ฉันทะ หมายถึง ความพอใจในสิ่งที่มี 2) วิริยะ หมายถึง ความขยันหมั่นเพียร 3) จิตตะ หมายถึง ความเอาใจใส่มุ่งมั่น 4) วิมังสา หมายถึง ความตระหนักถึงเหตุและผล

7. การบริหารจัดการและเจริญปัญญา

▷ การทำสมาธิ คือ การฝึกควบคุมจิตใจให้จดจ่อแน่วแน้อยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยไม่เปลี่ยนแปลง จนกว่าจะหยุดทำสมาธิ

▷ การบำรุงรักษาจิตใจให้เข้มแข็งผ่องใสบริสุทธิ์ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การบริหารจัดการ

▷ การทำจิตใจให้ผ่องใสหรือการฝึกจิต คือ การฝึกสติควบคุมจิตใจให้จดจ่อกับสิ่งที่ทำ

▷ ประโยชน์ของการทำสมาธิ การทำสมาธิมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ดังนี้

1. ทำให้เรียนหนังสือดีขึ้น เพราะจิตมีสมาธิ ไม่ฟุ้งซ่าน ใจจึงจดจ่ออยู่กับการเรียนก่อให้เกิดปัญญา
2. สุขภาพดี เพราะจิตใจผ่องใสเบิกบาน ร่างกายก็จะสดชื่นไปด้วย
3. บุคลิกภาพดี จิตใจปลอดโปร่งผ่องใส ส่งผลให้มีบุคลิกภาพที่ดี

วิธีนั่งสมาธิ

1. ผู้บำเพ็ญสมาธิควรนั่งขัดสมาธิราบ คือ ให้ขาขวาทับขาซ้ายและมือขวาทับมือซ้าย วางมือหงายไว้บนหน้าตัก
2. ตั้งตัวตรงมองทอดสายตาไปข้างหน้าแล้วหลับตา มีสติสัมปชัญญะ ระลึกรู้สึกตัวอยู่เสมอ กำหนดลมหายใจเข้า-ออก พร้อมกับระลึกถึงพระพุทธคุณเป็นหลัก

ตัวอย่างคำปริกรรม

คำปริกรรมขณะบำเพ็ญสมาธิ

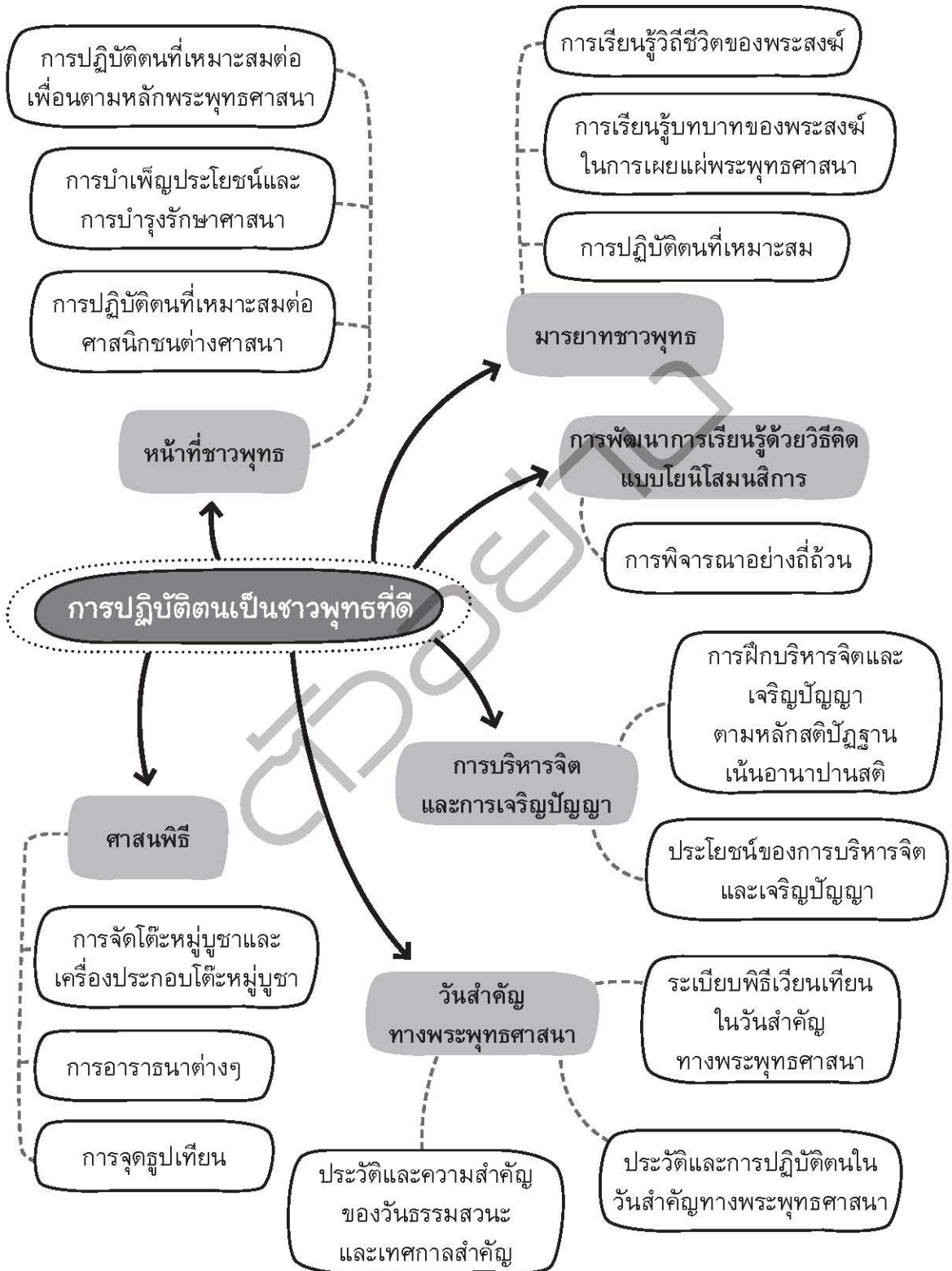
ขณะลมหายใจเข้านึกถึงพระพุทธคุณ ว่า “พุท”

ขณะลมหายใจออกนึกถึงพระพุทธคุณ ว่า “โธ”

▷ ประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา

1. ทำให้จิตใจสงบสุขผ่องใสไม่ขุ่นมัว ความจำดีสมองปลอดโปร่ง
2. เรียนหนังสือได้อย่างมีความสุข สามารถเข้าใจบทเรียนได้ดี
3. รู้จักไตร่ตรองหาเหตุผลให้รอบคอบก่อนที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อป้องกันความผิดพลาด
4. สุขภาพกายและสุขภาพจิตดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
5. จิตเป็นสุข จิตสงบ สะอาด ผ่องใส สามารถใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา หรือตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

8. การปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี

หน้าที่และมารยาทของชาวพุทธ

▷ หน้าที่ชาวพุทธ

พุทธศาสนิกชนมีหน้าที่โดยทั่วไป คือ การปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา การนับถือพระรัตนตรัย อีกทั้งยังมีหน้าที่อื่นๆ ที่ควรปฏิบัติให้มีความถูกต้องเหมาะสม ดังนี้

1. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
2. การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
3. การปฏิบัติศาสนกิจ ช่วยทำนุบำรุงวัดและศาสนสถาน
4. การสวดมนต์ไหว้พระ แผ่เมตตาเป็นประจำ
5. การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน
6. การปกป้อง เผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีสืบไป
7. การอุปถัมภ์พระภิกษุสามเณร
8. การทำนุบำรุงวัดและศาสนสถานต่างๆ
9. การทำบุญตักบาตรเป็นประจำ
10. การประพฤติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีงาม ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของสังคม

▷ มารยาทชาวพุทธ

มารยาทชาวพุทธ คือ กิริยาที่แสดงออกถึงความสุภาพเรียบร้อยและงดงามของชาวพุทธที่ควรปฏิบัติต่อกัน จึงควรศึกษามารยาทชาวพุทธให้เข้าใจและมีความถูกต้องในการปฏิบัติศาสนกิจ ดังนี้

• การกราบ

การกราบเป็นการแสดงถึงความเคารพอย่างสูงสุดด้วยวิธีนั่งคุกเข่าหรือพับเพียบ วิธีการกราบแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การกราบพระรัตนตรัย เรียกว่า การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ โดยการใช้อวัยวะทั้ง 5 ของร่างกาย คือ หน้าผาก มือทั้ง 2 และเข่าทั้ง 2 สัมผัสกับพื้น ด้วยการนั่งคุกเข่ากราบ มี 3 จังหวะคือ

จังหวะที่ 1 อัญชลี หมายถึง การยกมือประนมระหว่างอก ปลายนิ้วชิดกัน

จังหวะที่ 2 วันทา หมายถึง ยกมือขึ้นไหว้โดยให้ปลายนิ้วหัวแม่มืออยู่ระหว่างคิ้วพร้อมก้มศีรษะ

จังหวะที่ 3 อภิวัตน์ หมายถึง หมอบลงกราบ ให้แบ่มือและแขนทั้งสองข้างวางลงพร้อมกัน หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือทั้งสอง หลังจากเสร็จในท่าอภิวัตน์ ให้ยกตัวขึ้น นั่งตัวตรง และเริ่มทำในจังหวะที่ 1 2 และ 3 ใหม่จนครบ 3 ครั้ง

2. การกราบบุคคลธรรมดา ได้แก่ พ่อแม่ ครูอาจารย์ ญาติผู้ใหญ่ มีวิธีการกราบโดยผู้หญิง และผู้ชายนั่งพับเพียบ ตั้งมือในท่าอัญชลี ยกมือขึ้นไหว้ให้นิ้วหัวแม่มืออยู่ระหว่างคิ้ว หมอบลงกราบ ให้แขนทั้งสองคร่อมเข่าที่อยู่ด้านล่างเพียงเข่าเดียว ค้อมตัวลงให้หน้าผากแตะส่วนบนของมือที่ประนม โดยกราบ 1 ครั้ง ไม่แบ่มือ เมื่อกราบเสร็จแล้วให้ยกตัวขึ้น นั่งตัวตรง

3. การกราบศพ เป็นการแสดงความเคารพและขอขมาอโหสิกรรมต่อผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ก่อนกราบศพทุกครั้ง จะต้องกราบพระพุทธรูปด้วยการกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ 3 ครั้ง แล้วจึงไปจุดธูปหน้าศพ จากนั้นกราบในวิธีเดียวกันกับการกราบบุคคลธรรมดา

• การไหว้

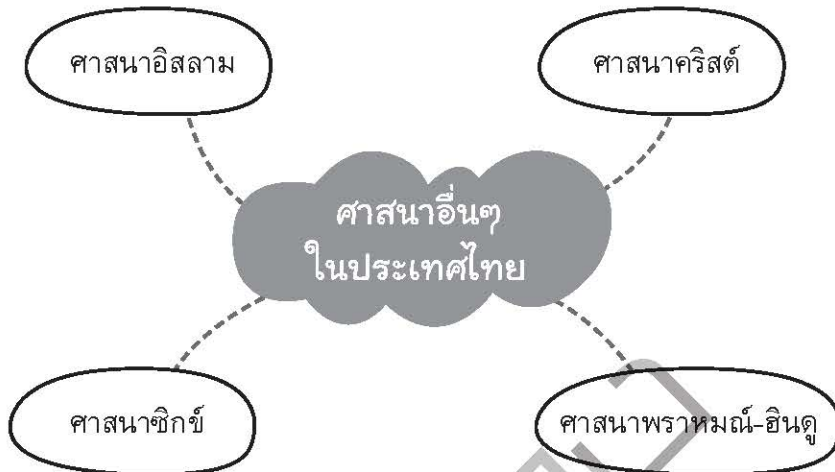
การไหว้ หมายถึง ภาษาท่าทางที่ใช้แสดงความเคารพ ทักทาย โดยการยกมือสองข้างประนม พร้อมกับยกขึ้นไหว้ในระดับต่างๆ นอกจากนี้ยังแสดงออกถึงการขอขอบคุณ การขอโทษ การยกย่อง การระลึกถึง การไหว้ มีวิธีปฏิบัติ 3 ระดับ ดังนี้

<p>การไหว้ผู้อาวุโส บิดา มารดา ครูบาอาจารย์</p>	<p>มีวิธีการไหว้โดยยกมือขึ้นประนม ให้นิ้วหัวแม่มือทั้งสองอยู่ปลายจมูก จากนั้นก้มศีรษะและน้อมตัวเล็กน้อย ผู้หญิงเวลายืนไหว้ให้ก้าวเท้าไปข้างหน้าและย่อเข่าลงเล็กน้อย</p>
<p>การไหว้ผู้เสมอกัน</p>	<p>มีวิธีการไหว้โดยยกมือขึ้นประนม โดยนิ้วหัวแม่มืออยู่ใต้คาง ปลายนิ้วชี้อยู่ปลายจมูก ก้มศีรษะลงเล็กน้อย ทั้งสองฝ่ายปฏิบัติเหมือนกัน</p>
<p>การไหว้พระรัตนตรัย</p>	<p>ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นวิธีที่ผู้ไหว้อยู่ในท่าหนึ่ง เก้าอี้หรือยืน ในการยืนไหว้ ทำได้โดยปลายนิ้วหัวแม่มืออยู่ระหว่างคิ้วพร้อมกับก้มศีรษะ ค้อมตัวให้มาก ไหว้เพียง 1 ครั้ง ซึ่งผู้ชายให้ยืน สันเท้าชิดแต่ปลายเท้าแยกออกจากกันเล็กน้อย ผู้หญิงให้ก้าวเท้าไปข้างหน้าและย่อเข่าลง</p>

9. ศาสนาอื่นๆ ในประเทศไทย

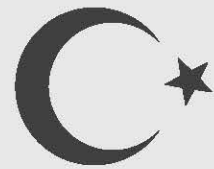

▷ การนับถือศาสนาในประเทศไทย

ศาสนาอิสลาม

- ถือกำเนิดขึ้นที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย
- ศาสดาของศาสนา คือ ท่านนบีมุฮัมมัด
- คัมภีร์ของศาสนา คือ คัมภีร์อัลกุรอาน
มีนิกายหลัก 2 นิกาย คือ นิกายซุนนี และนิกายชีอะฮ์
- หลักคำสอนสำคัญ ได้แก่ หลักปฏิบัติ 5 หลักศรัทธา 6
- เข้าสู่ประเทศไทยในสมัยอยุธยาจากพ่อค้าที่มาค้าขาย ในปัจจุบันคนไทยนับถือมากเป็นอันดับ 2 รองจากศาสนาพุทธ

▷ หลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ดังนี้

1. **หลักศรัทธา 6 ประการ** ได้แก่ ศรัทธาต่ออัลเลาะห์ ศรัทธาต่อเทวทูตของอัลเลาะห์ ศรัทธาต่อคัมภีร์อัลกุรอาน ศรัทธาในบรรดาศาสนทูต ศรัทธาในวันพิพากษาโลก และศรัทธาในกฎกำหนดสภาวการณั

2. **หลักปฏิบัติ 5 ประการ** ได้แก่ การปฏิญาณตน การละหมาด การถือศีลอด การบริจาคทาน (ซะกาต) และการประกอบพิธีฮัจญ์

▷ หลักปฏิบัติตนในศาสนพิธี ที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การปฏิญาณตน ผู้ที่เป็นมุสลิมจะต้องมีศรัทธาเลื่อมใสและปฏิญาณตนว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลเลาะห์และท่านศาสนานบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของพระองค์”

2. การละหมาด เป็นการเคารพกราบไหว้ต่อพระเจ้า ซึ่งจะต้องปฏิบัติทุกวัน วันละ 5 เวลา คือ ก่อนฟ้าสว่าง ปาย เย็น หัวค่ำ และกลางคืน

3. การถือศีลอด เป็นการละเว้นจากการกิน การดื่ม การเสพ การร่วมเพศ การนินทา ตลอดจนการประพฤติที่ผิดบาปทุกอย่าง ตั้งแต่ดวงอาทิตย์ขึ้นจนถึงดวงอาทิตย์ตก จะปฏิบัติในเดือนรอมฎอนเป็นเวลา 1 เดือน

4. การบริจาคทาน (ซะกาต) หมายถึง การบริจาคทานให้แก่คนที่เหมาะสมตามศาสนบัญญัติ เพื่อขัดเกลาจิตใจให้ปราศจากความตระหนี่

5. การประกอบพิธีฮัจญ์ หมายถึง การเดินทางไปปฏิบัติศาสนากิจของชาวมุสลิม ณ นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ศาสนาคริสต์

0

- ถือกำเนิดในดินแดนปาเลสไตน์หรืออิสราเอลในปัจจุบัน โดยเผยแผ่ไปยังทวีปยุโรป อเมริกา และแอฟริกา
- ศาสดาของศาสนา คือ พระเยซู
- มีนิกายหลัก 3 นิกาย ได้แก่ นิกายโรมันคาทอลิก นิกายออร์ทอดอกซ์ และนิกายโปรเตสแตนต์
- หลักคำสอนสำคัญ ได้แก่ หลักบัญญัติ 10 ประการ หลักตรีเอกานุภาพ หลักความรัก และหลักอาณาจักรของพระเจ้า
- พิธีกรรมสำคัญ ได้แก่ ศีลล้างบาปหรือศีลจุ่ม ศีลกำลัง ศีลมหาสนิท ศีลเจิมคนไข

▷ หลักคำสอนของศาสนาคริสต์ ศาสนาคริสต์มีหลักคำสอนที่สำคัญ ดังนี้

1. บัญญัติ 10 ประการ หมายถึง คำสอนและข้อปฏิบัติในคัมภีร์ ได้แก่

หน้าที่ต่อพระเจ้า

1. จงนมัสการพระเจ้าแต่เพียงพระองค์เดียว
2. ถือวันพระเจ้าเป็นวันศักดิ์สิทธิ์
3. อย่ากล่าวนามพระเจ้าโดยไม่จำเป็น

หน้าที่ต่อมนุษย์ด้วยกันเอง

4. จงนับถือบิดามารดา
5. อย่าฆ่าคน
6. อย่าผิดประเวณี
7. อย่าลักขโมย
8. อย่าพูดเท็จใส่ร้ายผู้อื่น
9. อย่าปลงใจผิดประเวณี
10. อย่ามักได้ทรัพย์สินของผู้อื่น

2. หลักตรีเอกานุภาพ คือ การนับถือพระเจ้าองค์เดียว แบ่งเป็น 3 ภาค คือ

- 1) พระบิดา (พระยะโฮวา) คือ ผู้สร้างโลก และให้กำเนิดแก่ทุกชีวิต
- 2) พระบุตร (พระเยซู) คือ ผู้ที่เกิดมาเพื่อไถ่บาปให้แก่มวลมนุษย์
- 3) พระจิต คือ วิญญาณศักดิ์สิทธิ์ของพระบิดาและพระบุตรรวมกัน เพื่อมอบความรักและช่วยให้มนุษย์ประพฤติดี

3. หลักแห่งความรัก ได้แก่

- 1) ความรักระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า เปรียบเหมือนความรักระหว่างบิดากับบุตร
- 2) ความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ พระเยซูสอนให้มนุษย์รักกัน รู้จักการให้อภัยและเสียสละ

▷ หลักปฏิบัติตนในศาสนาพิธี

1. ศีลล้างบาป (ศีลจุ่ม) เป็นพิธีกรรมสำหรับผู้เริ่มต้นนับถือศาสนาคริสต์ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ บาทหลวงจะทำการเทน้ำมนต์ลงบนศีรษะ เพราะเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนมีบาปติดตัวมาตั้งแต่เกิด
2. ศีลกำลัง มีขั้นตอนวิธีโดยบาทหลวงเจิมน้ำมันที่หน้าผากของเด็กโตที่รู้จักรับผิดชอบแล้ว เพื่อยืนยันว่าจะนับถือพระยะโฮวาเป็นพระเจ้าหนึ่งเดียว
3. ศีลอภัยบาป เป็นพิธีสารภาพความผิดแก่พระเจ้าผู้เป็นเจ้าของ หลังจากนั้นก็ถึงความผิดที่ได้กระทำลงไป เพื่อปลดเปลื้องความรู้สึกผิดบาปในใจ แล้วกลับตัวกลับใจเป็นคนดีของสังคม
4. ศีลมหาสนิท คือ การไปร่วมในโบสถ์ทุกวันอาทิตย์ที่เรียกว่า “มิสซา” เพื่อระลึกถึงชีวิตและคำสอนของพระเยซู
5. ศีลเจิมคนไข้ หรือเจิมครั้งสุดท้าย เป็นพิธีเจิมคนไข้โดยบาทหลวงจะเจิมน้ำมันลงมือทั้งสองข้างและหน้าผาก เพื่อให้คนไข้ระลึกถึงพระเจ้าและมีกำลังใจในการรักษาอาการเจ็บป่วย
6. ศีลสมรส เป็นการประกอบพิธีแต่งงานในโบสถ์ระหว่างคู่บ่าวสาว โดยมีบาทหลวงเป็นผู้ทำพิธีให้
7. ศีลบวช เป็นการประกอบพิธีบวชเป็นบาทหลวง โดยมีพระสังฆราชเป็นผู้กระทำพิธี

- ถือกำเนิดเมื่อพวกอารยันได้ขับไล่กลุ่มดราวิเดียนซึ่งเป็นชนพื้นเมืองออกไปแล้วผสมผสานความเชื่อของสองชนเผ่าเข้าด้วยกัน
- นับถือเทพเจ้าสูงสุด 3 องค์เรียกว่า ตรีมูรติ ได้แก่ พระพรหม พระนารายณ์ และพระศิวะ
- คัมภีร์ของศาสนา คือ คัมภีร์พระเวท มี 4 เล่ม ได้แก่ ฤคเวท ยชุรเวท สามเวท และอถรรพเวท
- หลักคำสอนสำคัญ ได้แก่ อาศรม 4
- มีนิกายหลัก 3 นิกาย คือ นิกายไศวะ นิกายไวษณพ นิกายศักติ
- พิธีกรรมสำคัญ ได้แก่ พิธีบูชาเทวดาหรือบูชาเทพเจ้า พิธีสังการ พิธีศราทธ

▷ หลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

1. หลักธรรม 10 ประการ คือ หลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ได้แก่
 - 1) ฤตติ คือ ความพอใจ ความกล้า ความมั่นคง
 - 2) กษมา คือ ความอดทน
 - 3) ทมะ คือ การข่มจิตใจ
 - 4) อัศเตยะ คือ การไม่ลักขโมย
 - 5) เสาจะ คือ การกระทำความดีทั้งทางกาย วาจา และใจ
 - 6) อินทริยนิครหะ คือ การหมั่นตรวจสอบอินทริย์ 10 ประการ เพื่อให้ได้รับการตอบสนองที่ถูกต้อง
 - 7) ธี คือ ปัญญา สติ ความคิด มติ
 - 8) วิทยา คือ ความรู้ทางปรัชญา
 - 9) สัตยะ คือ ความจริง
 - 10) อโภธะ คือ ความไม่โกรธ

2. หลักอาศรม 4 เป็นขั้นตอนการดำเนินชีวิตในแต่ละวัย ได้แก่

พรหมจารี (วัยเรียน 0-25 ปี)	เด็กชายทุกคนที่เกิดในวาระพระราชมณเฑียร กษัตริย์ แพศย์ จะต้องศึกษาเล่าเรียนและต้องเข้าพิธีมอบตนเป็นนักศึกษา
คฤหัสถ์ (วัยครองเรือน 26-50 ปี)	เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้เข้าพิธีแต่งงาน และมีบุตรเพื่อสืบสกุล
วานปรสถ์ (วัยหาความสงบ 51-75 ปี)	เป็นช่วงเวลาแสวงหาธรรม โดยการออกบวช เพื่อฝึกจิตใจให้บริสุทธิ์และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม
สันยาสี (วัยออกบำเพ็ญเพียร 75 ปีขึ้นไป)	เป็นช่วงสุดท้ายแห่งชีวิต โดยสละชีวิตทางโลกออกบวช บำเพ็ญเพียรตามหลักศาสนา เพื่อบรรลุโมกษะ (ความหลุดพ้น)

▷ หลักปฏิบัติตนในศาสนพิธี

1. พิธีสังสาร พิธีประจำบ้าน เป็นพิธีกรรมที่ทำให้บริสุทธิ์ มี 12 ข้อ คือ
 - 1) พิธีตั้งครุฑ
 - 2) พิธีเมื่อเด็กมีลมปราณ
 - 3) พิธีแยกหญิงตั้งครุฑ
 - 4) พิธีคลอดบุตร
 - 5) พิธีตั้งชื่อเด็ก
 - 6) พิธีนำเด็กออกไปดูดวงอาทิตย์
 - 7) พิธีป้อนข้าว
 - 8) พิธีโกนผม
 - 9) พิธีตัดผม
 - 10) พิธีเริ่มการศึกษา
 - 11) พิธีกลับเข้าบ้าน
 - 12) พิธีแต่งงาน
2. พิธีศราภ เป็นพิธีทำบุญให้แก่บิดามารดาหรือบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว
3. พิธีบูชาเทวดา มีพิธีการบูชาแตกต่างกันตามวาระ

- เป็นศาสนาของชาวอินเดีย เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2012 จุดมุ่งหมายเพื่อให้ชาวอินเดียที่นับถือศาสนาฮินดูและศาสนาอิสลามมีความสามัคคีกัน โดยตั้งศาสนาใหม่ขึ้นมา
- ศาสดาของศาสนา คือ กุรุนานัก
- ผู้นับถือศาสนาซิกข์จะผ่านพิธีปาหุล และจะได้ชื่อ สิ่ง ต่อท้ายชื่อเหมือนกันทุกคน
- มี 2 นิกาย คือ นิกายนักปณิธิและนิกายนิลิมเล
- หลักคำสอนสำคัญ คือ สอนให้คนมีความเสมอภาคและเสรีภาพต่อกัน
- พิธีกรรมสำคัญ คือ พิธีอมฤตสังสการและพิธีสังคัต

▷ หลักคำสอนของศาสนาซิกข์ ศาสนาซิกข์มีหลักคำสอนที่สำคัญ คือ การสอนให้รู้จักพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ประกอบด้วย 5 ประการ คือ

1. กรรม คือ การกระทำ
2. ปัญญา คือ ความเข้าใจรอบรู้ในทุกอย่างที่เป็นจริง
3. มหาปีติ คือ ความตื่นตันใจ ทำให้ศรัทธาในการอยู่ทางธรรม
4. พละ คือ ความเข้มแข็งของจิตใจที่มีความแน่วแน่มั่นคง ไม่หวั่นกลัว
5. สัจจะ คือ ความเคารพอย่างแท้จริงต่อพระเจ้า

▷ หลักปฏิบัติตนในศาสนาซิกข์

1. พิธีปาหุล หรือ พิธีล้างบาป มีวิธีปฏิบัติ 5 ข้อ ได้แก่

- 1) เกศ คือ การไว้ผมยาวโดยไม่ตัดเด็ดขาด
- 2) กังฆา คือ การมีหัวขนาดเล็กติดไว้ที่ผม
- 3) กณา คือ การต้องสวมกางเกงขาสั้นไว้ข้างใน
- 4) กรา คือ สวมกำไลมือที่ทำด้วยเหล็กไว้ที่ข้อมือขวา
- 5) กิรปาน คือ ดาบที่ต้องพกไว้ติดตัว

2. พิธีรับน้ำอมฤต เป็นพิธีรับบุคคลเข้าสู่การนับถือศาสนาซิกข์

3. พิธีการเล่นดนตรีสวรรค์ เป็นพิธีที่สวดมนต์และมีดนตรีประกอบเพื่อแสดงออกถึงความเคารพพระเจ้า

4. พิธีการโพกศีรษะ เป็นการปฏิบัติสืบทอดด้านการแต่งกายจากศาสดากุรุนานัก

5. พิธีการทำตวัทาน เป็นครวัทานสาธารณะที่ทุกคนสามารถมารับประทานได้โดยเท่าเทียมกัน

ตะลุยข้อสอบ
สังคมศึกษา
ป.4 - ป.6
เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดัง

ครบใบเล่มเดียว รวบรวม แนวข้อสอบ
และเทคนิคทำข้อสอบ ให้รวดเร็ว ถูกต้อง

สรุปเข้มเนื้อหาวิชาสังคมชั้น ป.4 - ป.6
เตรียมสอบเข้า ม.1 ครบถ้วนทุกหัวข้อ

เข้าใจไว จ່าง่าย ด้วยตารางสรุป
Mind Map และภาพประกอบเนื้อหา

พิักทำข้อสอบให้ไวและถูกต้องด้วยแนวข้อสอบ
รูปแบบใหม่ พร้อมคำอธิบายเฉลยอย่างละเอียด

เหมาะสำหรับนักเรียนเตรียมสอบวิชาสังคม
เข้า ม.1 โรงเรียนดังทั่วประเทศ

- สรุปเข้มเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาระดับชั้น ป.4 - ป.6 เตรียมสอบเข้า ม.1 ครบถ้วนทุกหัวข้อ ทั้งศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม, หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม, เศรษฐศาสตร์, ประวัติศาสตร์, ภูมิศาสตร์
- อ่านง่ายเข้าใจเร็ว ด้วยตารางสรุป, Mind Map และภาพประกอบเนื้อหา
- จัดเต็มด้วยแนวข้อสอบที่ออกสอบบ่อย พร้อมเฉลยอย่างละเอียด
- เตรียมความพร้อมสอบวิชาสังคม พิชิตสนามสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดังทั่วประเทศ

เตรียมความพร้อมสอบวิชาสังคมเข้า ม.1 โรงเรียนในฝัน อย่างมั่นใจ!

ISBN 978-616-381-471-5

9 786163 814715

หมวดคู่มือเตรียมสอบ
ราคา 199 บาท

Life
Balance

สำนักพิมพ์ Life Balance
www.inspal.co.th